

BÖLÜM 27

Yuvaya ve Okula Başlama Süreci Nasıl Yönetilir?

Hande AYRALER TANER¹

GİRİŞ

Okula ya da yuvaya başlamak çocukların ve ailelerinin hayatında önemli bir dönüm noktasıdır. Bazı çocuklar için ilk ayrılma yuva ile olmakta iken; bazıları bunu ilk kez ilkokul döneminde deneyimler. Çocuğunu yuvaya başlatma kararı anne babalar için zorlayıcı olabilir. Kimi aileler ev içerisinde çocuğa bakım verecek uygun bir kişinin olmayışı nedeniyle yuvayı tercih ederken kimi aileler ise çocuklarının sosyalleşmesi, becerilerinin gelişmesi amacıyla çocuklarını yuvaya başlatırlar. 3 yaş döneminden itibaren verilecek kaliteli bir okul öncesi eğitim çocuğun bilişsel yeteneklerinin güçlendirilmesi katkı sağlar. Özellikle 4-8 yaş aralığında alınan okul öncesi eğitimin kalitesinin çocuğun ileriki dönemlerde bilişsel yeteneklerini ve akademik başarısını yordadığı gösterilmiştir.

Yuvaya başlamak çocuk için ilk kez ev dışı bir ortamda, bir grup içerisinde vakit geçirmek gerektirdiği için hem çocuğu hem de aileye kaygılandırabilir. Bu konuda ailelerin aklına gelen ilk soru çoğunlukla “ ne zaman yuvaya başlanacağı” olmaktadır. Bu konuda hangi zamanın en iyi olduğuna dair kesin bir kanıt bulunmamakla birlikte; çoğunlukla 3 yaşında başlamak önerilmektedir. 3 yaş ilk çocukluk döneminden çıkılıp “ oyun çocuğu” olunan dönemdir. Bu yaşta bireyselleşme giderek daha fazla önem kazanır. Çocuklar arkadaş edinmek ve onlarla oynamak isterler. Bu yaş döneminden itibaren gün içerisinde sadece anne baba ya da diğer bakım verenlerle vakit geçirmek çocuğa yetmemeye baş-

¹ Doç. Dr., Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD., hataner@baskent.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-2106-7928

KAYNAKLAR

1. Amerikan Psikiyatri Birliği. (2013) Ayrılma Kaygısı Bozukluğu, Kaygı (Anksiyete) Bozuklukları içerisinde, DSM-5 Tanı Ölçütleri Başvuru Elkitabı (Ed: Köroğlu E), Hekimler Yayın Birliği, 113-114.
2. Asfuroğlu, B.,& Fidan, S. (2016) Özgül Öğrenme Güçlüğü/Specific Learning Disorders. *Osmanlı Tıp Dergisi*, 38(1), 49-54.
3. Burchinal, M. R., Bryant, D. M., Lee, M. W., & Ramey, C. T. (1992). Early daycare, infant-mother attachment, and maternal responsiveness in the infant's first year. *Early Childhood Research Quarterly*, 7(3), 383-396. [https://doi.org/10.1016/0885-2006\(92\)90028-W](https://doi.org/10.1016/0885-2006(92)90028-W)
4. Feder, K. P., & Majnemer, A. (2007). Handwriting development, competency, and intervention. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 49(4), 312-317.
5. Gül, E. D. Okula Başlama ve Uyum Süreci. Erişim adresi: https://anaokulu.cu.edu.tr/_/file/5_OKULA_BASLAMA_VE_OKULA_UYUM_SURECL.pdf
6. Huffman, J. M., & Fortenberry, C. (2011). Developing fine motor skills. *Young Children*, 66(5), 100-103.
7. Karabekiroğlu K (2018) Oyun Döneminde Aile Danışmanlığı: Sık Sorulan Sorular (Ed) Oyun Dönemi Ruh sağlığı ve Hastalıkları Kitabı içerisinde, 181-203.
8. Kültür, S. E. Ç., Tiryaki, A., & Ünal, F. (2003) Ayrılık Kaygısı Bozukluğu Olan Çocuklarda Sosyodemografik ve Klinik Özellikler. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 10(1), 3-8.
9. Laewen, H. J., Andres, B., & Hédervári-Heller, É. (2013). DierstenTage: ein Modell zur Eingewöhnung in Krippe und Tagespflege.
10. Peisner-Feinberg, E. S., Burchinal, M. R., Clifford, R. M., Culkin, M. L., Howes, C., Kagan, S. L., & Yazejian, N. (2001). The relation of preschool child-care quality to children's cognitive and social developmental trajectories through second grade. *Child development*, 72(5), 1534-1553.
11. Pınar, Y. Ayrılık Kaygısıyla Başa Çıkmaya Yönelik Bir Model Önerisi: Akdeniz Üniversitesi Kreş ve Anaokullarına Uyum Modeli (KAUM-AKDENİZ). *Milli Eğitim Dergisi*, 50(230), 29-56.
12. Sarı, S. A. (2020) Okul Reddi. *Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi. Güncel Yaklaşımlar ve Temel Kavramlar İçerisinde* (ed), 739-746.
13. Sarı, B. A. (2017) Kreş Zamanı .Sağlıkta Adres Başkent, 29, 54-60.
14. Semerci, B. ve Tarakioğlu, M. C. (2018) Oyun Döneminde Anksiyete Bozuklukları (Ed), *Oyun Dönemi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları içerisinde*, 427-446.
15. Shonkoff JP, Phillips DA, eds. *From neuron to neighborhood: The science of early childhood development*. Washington, DC: National Academy Press; 2000.
16. Tangüner, D. (2017). Okul öncesi eğitim almış ve almamış ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum düzeyi ve anksiyete düzeyi (Master tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
17. Temel Eğitim genel Müdürlüğü . (2019) Okula Uyum Programı (Okul Öncesi). Erişim adresi: https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_09/06120432_Okula_Uyum_ProgramY_okul_onesi_2019-2020.pdf Erişim tarihi: 2.6.2021
18. Winer, A. ve Erndt-Doll, E. (2013). Anfang gut? Alles besser! Ein Modell für die Eingewöhnung in Kinderkrippen und anderen Tageseinrichtungen für Kinder. Germany: Kiliansroda Weimer, dasnetz.